

evropský
sociální
fond v ČR

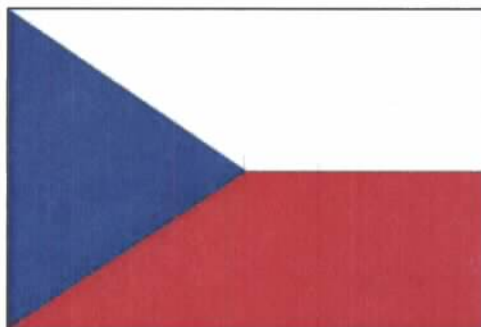

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

MEZINÁRODNÍ ZKUŠENOSTI A SROVNÁNÍ

ODBORNÁ STUDIE V RÁMCI PROJEKTU PODPORA PROCESŮ
V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Ing. Jiří Horecký, MBA

doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.

Bc. Andrea Tajanovská, DiS.

Obsah

PŘEDMLUVA	7
1 IRSKO	8
1.1 ADMINISTRATIVNĚ SPRÁVNÍ ČLENĚNÍ ZEMĚ, STRUKTURA OBYVATELSTVA	8
1.2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	9
1.3 FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	11
1.4 PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	14
1.5 SOCIÁLNÍ SLUŽBY A JEJICH SÍŤOVÁNÍ	14
1.6 SOCIÁLNÍ POMOC	16
1.7 PRACOVNÍCI V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH	18
1.8 KVALITA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	19
1.9 SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE	20
1.9.1 SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO SENIORY	20
1.9.2 SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	27
1.9.3 SLUŽBY SOCIÁLNÍ PREVENCE PRO RODINY A DĚTI	27
1.9.4 SLUŽBY SOCIÁLNÍ PREVENCE PRO LIDI BEZ PŘÍSTŘEŠÍ	29
1.9.5 PROTIDROGOVÉ PREVENTIVNÍ SLUŽBY	31
1.9.6 SLUŽBY SOCIÁLNÍ PREVENCE PRO MINORITY	31
1.10 DOPORUČENÍ PRO ČESKOU REPUBLIKU	32
2 RAKOUSKO	33
2.1 STRUKTURA OBYVATELSTVA	33
2.2 STÁTNÍ ZŘÍZENÍ RAKOUSKA	33
2.3 LEGISLATIVNÍ RÁMEC SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	35
2.4 FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	37
2.5 PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	38
2.6 SOCIÁLNÍ SLUŽBY A JEJICH SÍŤOVÁNÍ	39
2.7 SOCIÁLNÍ POMOC	43

2.8	PRACOVNÍCI V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH	44
2.9	KVALITA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	45
2.9.1	DOSAŽENÍ DLOUHODOBÉ KVALITNÍ PÉČE V RAKOUSKÝCH ZAŘÍZENÍCH POBYTOVÉ PÉČE	46
2.10	SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE	53
2.10.1	SENIORŮ	53
2.10.1.1	Příspěvek na péči v Rakousku	54
2.10.1.2	Dopad stávajícího modelu financování na rozdělení finančních prostředků	60
2.10.1.3	Příklad dobré praxe	67
2.10.2	LIDÉ BEZ PŘÍSTŘEŠÍ	71
2.10.2.1	Koncept prevence bezdomovectví v Rakousku	71
2.10.2.2	Nabídka poskytovaných služeb	73
2.10.2.3	Odpovědné orgány	74
2.10.2.4	Podmínky financování	75
2.10.2.5	Zabezpečení financování	75
2.10.3	PROTIDROGOVÉ PREVENTIVNÍ SLUŽBY	76
2.10.3.1	Protidrogová strategie a financování služeb	76
2.10.3.2	Drogová situace ve Vídni	77
2.10.3.3	Drogová situace ve Vídni ve srovnání s dalšími rakouskými státy	79
2.10.4	SLUŽBY SOCIÁLNÍ PODPORY PRO RODINU, DĚTI A MLÁDEŽ V HORNÍM RAKOUSKU	80
2.10.4.1	Podpora a odlehčovací služby pro rodiny s dětmi	80
2.11	DALŠÍ PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE	90
2.11.1	SOCIÁLNĚ-PSYCHOLOGICKÉ PORADENSKÉ MÍSTO WELS	90
2.11.2	DJANSEKR – CENTRUM MLÁDEŽE NA SÍDLIŠTI - WELS	91
2.11.3	„TREFF 9“ – CENTRUM DŮM ČÍSLO 9 – WELS	91
2.11.4	STŘEDISKO ŽIVOTNÍ POMOCI - LEBENSHILFE WELS	92
2.11.5	SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO DĚTI	93
2.11.6	PROJEKTY RAKOUSKÉ CHARITY	94
2.12	POROVNÁNÍ ČESKÉHO A RAKOUSKÉHO SYSTÉMU	95
3	SLOVENSKO	103
3.1	ZÁKLADNÍ ÚDAJE A STRUKTURA OBYVATELSTVA NA SLOVENSKU	103

3.1.1	ZÁKLADNÍ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	103
3.1.2	ORGANIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY NA SLOVENSKU	104
3.1.3	KOMPETENCE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	105
3.2	NÁRODNOSTI NA SLOVENSKU	108
3.3	ROMSKÁ MENŠINA NA SLOVENSKU	110
3.3.1	ROMSKÝ PROBLÉM	113
3.4	SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ A DŮCHODOVÝ SYSTÉM	115
3.4.1	SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	115
3.4.2	DŮCHODOVÝ SYSTÉM	118
3.5	PODPORA RODINÁM S DĚTMI	120
3.5.1	PRIDAVOK NA DIEŤA	120
3.5.2	PRÍPLATOK K PRÍDAVKU NA DIEŤA	122
3.5.3	RODIČOVSKÝ PRÍSPEVOK	123
3.5.4	PRÍSPEVOK PRI NARODENÍ DIEŤAŤA	124
3.5.5	PRÍPLATOK K PRÍSPEVKU PRI NARODENÍ DIEŤAŤA	124
3.5.6	PRÍSPEVOK RODIČOM, KTORÝM SA SÚČASNE NARODILI TRI DETI	125
3.5.7	PRÍSPEVOK NA STAROSTLIVOSŤ O DIEŤA	126
3.5.8	NÁHRADNÉ VÝŽIVNÉ	127
3.6	LEGISLATIVNÍ UKOTVENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V HISTORICKÉM PŘEHLEDU	128
3.7	POLITIKA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB JAKO SOUČÁST SYSTÉMU SOCIÁLNÍ OCHRANY	130
3.7.1	DÁVKOVÉ SYSTÉMY, PŘÍMÉ PLATBY, PENĚŽITÉ PŘÍSPĚVKY	132
3.7.2	VEŘEJNÝ A NEVEŘEJNÝ POSKYTOVAT SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	132
3.8	NÁRODNÍ PRIORITY ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA SLOVENSKU	133
3.8.1	VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ V OBLASTI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	135
3.8.2	PRÁVO NA SOCIÁLNÍ SLUŽBU NA SLOVENSKU	136
3.8.3	UPLATŇOVÁNÍ ZÁSADY ROVNÉHO ZACHÁZENÍ	136
3.8.4	KOMPLEXNOST POSUZOVÁNÍ POTŘEB	137
3.8.5	VĚCNÝ CHARAKTER SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	137
3.8.6	PRÁVA A POVINNOSTI POSKYTOVATELŮ I PŘÍJEMCŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	137
3.8.7	KOMBINACE POVINNÝCH A FAKULTATIVNÍCH ČINNOSTÍ	138
3.8.8	VÝHRADNÍ VZTAH VĚCNÉ A DÁVKOVÉ POMOC	138
3.8.9	KOMBINACE PROFESIONÁLNÍCH A DOBROVOLNÝCH ČINNOSTÍ	138

3.8.10	PARTNERSKÁ FORMA PRÁCE A PARTNERSTVÍ	139
3.9	OBLASTI, DRUHY A FORMY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	139
3.9.1	OBLASTI A DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	140
3.9.2	FORMY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA SLOVENSKU	145
3.9.3	POSUDKOVÁ ČINNOST	147
3.10	KOMPETENCE V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH NA SLOVENSKU	148
3.10.1	KOMPETENCE MPSVR SR	148
3.10.2	KOMPETENCE VYŠŠÍCH ÚZEMNÍCH CELKŮ	149
3.10.3	KOMPETENCE MĚST A OBCÍ	150
3.11	FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	151
3.11.1	FINANČNÍ PŘÍSPĚVEK NA SOCIÁLNÍ SLUŽBY ZŘIZOVANÉ OBCÍ	153
3.11.2	FINANČNÍ PŘÍSPĚVEK NA ZABEZPEČENÍ SOC. SLUŽBY U NEVEŘEJNÉHO POSKYTOVATELE SOC. SLUŽEB	155
3.12	KVALITA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	157
3.12.1	HODNOCENÍ PODMÍNEK KVALITY POSKYTOVANÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY	158
3.12.2	KVALIFIKAČNÍ PŘEDPOKLADY A DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH	159
3.12.3	AKREDITACE VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ	160
3.12.4	DOBROVOLNICTVÍ V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH	160
3.12.5	DOTACE NA NOVÉ DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	161
3.13	ZÁVĚREM VYBRANÉ ÚDAJE K SOCIÁLNÍM SLUŽBÁM NA SLOVENSKU	161
3.13.1	OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA	166
3.13.2	PREPRAVNÁ SLUŽBA	167
3.13.3	ZARIADENIA SOCIÁLNYCH SLUŽEB	167
3.13.4	NEVEŘEJNÝ POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	168
3.13.5	DOHLED NAD POSKYTOVÁNÍM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	168
3.13.6	AKREDITACE K PROVÁDĚNÍ ODBORNÝCH ČINNOSTI A VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ	169
3.13.7	DOTACE NA PODPORU ROZVOJE SOCIÁLNÍ OBLASTI V PŮSOBNOSTI MPSVR SR	170
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		171
SEZNAM TABULEK		175
SEZNAM OBRÁZKŮ		175

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Předmluva

Při provádění komparace existujících systémů v jedné zemi v porovnání s využívanými systémy v zemi druhé, ale i při pouhém popisu využívaných postupů v dané zemi, je nutné uvědomovat si co nejširší souvislosti a dále s nimi pracovat. Velmi často, zejména novináři, ale i odborníci účelově srovnávají takové prvky systémů, které se vyznačují výraznými odlišnostmi. Někdy tak činí úmyslně, jindy v důsledku neznalosti celistvého systému. A právě toto celistvé pochopení je nesmírně důležité k jakékoli komparaci a stojí na vnímání politických, historických a sociologických souvislostí, zpochybňování vznikajících hypotéz, vyhledání dostupných informací a propojování širších souvislostí.

Porovnávat můžeme pouze porovnatelné. Jednoduché studie se odlišují jednak dostupností a použitelností disponibilních zdrojů, ale také jiným a mnohdy rozdílným pojetím sociálních služeb. Některé sociální služby jsou tak nejen klasifikovány, ale i vnímány v České republice jinak než v jiných zemích, kde kompetenčně spadají například do oblasti školství nebo zdravotnictví.

Způsobu poskytování sociálních služeb je přirozeně nejbližší systém slovenský, dále rakouský a naopak nejodlišnějším je systém irský. Pokud bychom si položili otázku, jaké systémy nebo alespoň jaké jejich jednotlivé prvky mohou být použitelné pro české prostředí nebo být alespoň podnětem či inspirací, pak jsou to zejména podněty ze systému rakouského. Irský systém je z pohledu vývoje příliš dynamický a z pohledu rozdílného pojetí sociální politiky v obou státech těžko uchopitelný. Slovenský systém je pak o pět až sedm let pozadu za českým. Také rakouský systém je nutné vnímat zejména s ohledem na rozdílnost veřejnoprávního uspořádání a větší tendence k takzvanému výkonovému modelu oproti českému modelu, kde převažuje systém redistributivní.